

MNIEMANIE (624) *sb n*

mniemanie (354), **mnimanie** (270); mniemanie *MurzHist*, *MurzNT*, *DiarDop* (3), *KrowObr* (2), *OrzList*, *RejPosWiecz*², *RejPosWiecz*³ (6), *BiałKat*, *HistLan* (4), *WujJud*, *WujJudConf* (9), *BudBib*, *Strum*, *PapPran*, *KochPs*, *Strykron* (5), *KochPieś* (2), *PapUp*, *ActReg* (4), *Calep* (9), *GrochKal*, *KochCz*, *GrabowSet*, *OrzJan* (4), *SarnStat* (6), *PowodPr*, *CiekPotr*, *CzahTr* (3), *GosłCast*, *PaxLiz*, *KlonWor*; **mnimanie** *RejPs* (2), *RejJóz* (4), *LibLeg*, *KromRozm I*, *BielKom*, *RejWiz* (7), *Leop*, *RejZwierc* (5), *LeovPrzep* (4), *RejPos* (34), *GrzegŚm*, *RejPosRozpr*, *MycPrz*, *RejPosWstaw* (5), *ModrzBaz* (57), *Calag*, *ReszPrz*, *ReszHoz*, *WisznTr*, *ArtKanc*, *KochWr*, *LatHar*; mniemanie : **mnimanie** *RejKup* (4:4), *Diar* (3:6), *GliczKsiąż* (1:10), *LubPs* (2:14), *BibRadz* (5:8), *BielKron* (1:13), *GrzegRóżn* (1:3), *KwiatKsiąż* (9:1), *Mącz* (119:8), *RejAp* (2:2), *GórnDworz* (11:35), *KuczbKat* (3:2), *RejZwierc* (1:6), *CzechRozm* (59:7), *SkarŻyw* (15:1), *CzechEp* (14:8), *CzechEpPORz* (1:2), *NiemObr* (9:1), *Phil* (1:1), *WujNT* (11:2), *SkarKaz* (3:1), *SkarKazSej* (3:3).

-e- (352), -ę- (2).

-e- (121), -é- (16); -é- *KochCz*, *GosłCast*; -e- : -é- *Mącz* (114:5), *KochPieś* (1:1), *OrzJan* (1:3), *SarnStat* (1:5); a jasne, w końcowym e wahania.

sg *N* mniemanié (113); -é (2) *OrzJan*, *SarnStat*, też *Calep*, -e (1) *BiałKat*, -(e) (109). \diamond *G* mniemania (186), mniemani(e) (1); mniemania : mniemani(e) *SkarŻyw* (3:1; s. 312); ~ -ã (171), -a (1), -(a)- (14); -ã : -a *SkarŻyw* (2:1). \diamond *D* mniemaniu (25). \diamond *A* mniemanié (169); -é (6), -(e) (163). \diamond *I* mniemaniem (22), mniemanim (8); -em *MurzNT*, *RejWiz*, *BibRadz* (2), *Mącz*, *GórnDworz* (3), *RejPos* (3), *RejZwierc* (2), *WujJudConf* (2), *ModrzBaz* (2), *SkarKaz* (2), *CzahTr*; -im *GliczKsiąż*, *KrowObr*, *KwiatKsiąż* (2), *CzechRozm* (2), *SkarŻyw*; -em : -im *CzechEp* (2:1); ~ -em (1), -(e)m (21). \diamond *L* mniemaniu (70). \diamond *pl N* mniemania (13). \diamond *G* mniemán (1). \diamond *A* mniemania (15); -ã (14), -(a) (1). \diamond *I* mniemánymi (1).

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde XVI – XIX w.*

1. *Przypuszczenie, domysł, przekonanie, sąd, pogląd; opinio Mącz, Calag, Calep, Cn; arbitratus Mącz, Calep; existimatio, iudicium, sententia Mącz, Cn; docimasia, imaginatio, mens, suspicio Mącz; phantasia Calep; opinatio, sensus Cn* (455) : Tam Lařka y řmilowanie [Boga] Przewyřłfa kazde mnimanie. *RejKup* k3v; *KwiatKsiąż* L3v; *Arbitratus, Mniemanie/ Widzenie/ Ofãdzenie. Mącz* 14a; *Opiniosus, Który nic zã pewne nie dźierzy. Mniemãnia tilko peřen yeřt. Mącz* 265d; *Sententia, Zdãnie/ widzenie/ mniemãnie/ otworzenie vmysłu řwego. Mącz* 382d, 14a, 82c, 111a [2 r.], 117d, 158c (23); *Iż tych dwu ięzikow pięknosć/ ná mnimãniu řtoi GórnDworz* F7v, G5v, Ff5; *BiałKat* 273v; *vchoway nas Boże tãkiego niepobożnego mniemãnia KuczbKat* 15; *RejZwierc* 137v; *WujJudConf* 103, 185, 229; *CzechRozm* A4, 20, 21, 37, 42 (12); *ModrzBaz* 62v; *Calag* 346b; *obaczy/ iż fię Papieźnicy w tym mniemãniu nie oftoię NiemObr* 175, 163; *Haeresis – Mniemanie iãkie řobie kto wibierze, řecta, wiara bãdz zła abo dobrã. Calep* 470b, [733]a, 798a; *OrzJan* 22; *Z czego ich nie tylko nie wywioldł Pan Chrřstus/ ále owřzem to mniemãnie potwierdził tymi řłowy WujNT* 350, 519; *SarnStat* 283, 328.

mniemanie czego (3): *iuz wãptnienie ktore przychodzi o bytnosći ćieleřney/ łãcno teź vgodźić/ gdy będzie odrzucone mniemãnie ćieleřnego iedzenia ćiałã WujJudConf* 255v; *iedno vřtãwiczne Interregná/ trwogi/ woyny/ y mniemãnia woien/ ktore iednãk vbogi lud o prawdę niřzczã PowodPr*

24; CYGANY zdawná ludzie dziwnie rozumieią [...] Drudzy twierdzą żeby to *Cicones* być mieli/ Bo *Cicones* z Cygány/ nie dáleko chodzą: Więc ich ná to mniemánie przezwilká vvodzą. *KlonWor* 6.

mniemanie około czego (1): *Varia circa haec opinio est, Rozmayite łá około tego mniemánia. Mącz* 54b.

mniemanie o kim, o czym (39): y nyeyefth [wojewoda móldawski], the⁸⁰ mnymanya o CzeFarzV Tvreczkyem abi tho myal nad przimyerze kthore ye⁸⁰ Kro. m. łznym ma vczynycz. *LibLeg* 11/181v; *RejKup* g3v; *GliczKsiąż* L6; *DiarDop* 117; iż łie nic zemnie nie dzyeie z żadnego vgonku/ áni z żądliwości iákyego o fobye nyepotrzednego mnimánia. *RejZwierz* A2v; O dułzy rozmáite mnimánie. *BielKron* 127v *marg*, 138; *GrzegRóżn* N; *KwiatKsiąż* D2v; *Mącz* 176c; *RejAp* BB8v; poki wdy iest o niey to mnimánie/ iżby miała być cudną/ lepiej iey podobno nie vkázowác *GórnDworz* V5v, Ee3v, Ee5, Ee5v; *RejPos* 200v, 201, 310 *marg*, 327 *marg*; Wiele iest mniemánia o tym Sákrámencye álbo wyeczery Páńłkicy? *RejPosWiecz*³ 97 *marg*, 97, 99; *WujJudConf* 6; *RejPosWstaw* 143v; *BudBib Eccli* 3/25; *CzechRozm* 160v, 161v, 164v; á kto raz łtráci mnimánie o łwobodnem á prawdziwem zdánia łwego wyrzeczeniu [*amissa opinione sententiae libere et vere dicendae*]/ ten/ chocia by też chćiał/ niemoże nic pożytku náuká łwą łudzkiemu narodowi vczynić. *ModrzBaz* 61v, 9v, 12, 26, 29; *SkarŻyw* 538; *CzechEp* 253; *PapUp* G; Stąd dziwne/ Pánie/ mniemánie o tobie/ W mym łercu rośće *GrabowSet* F3v; *SarnStat* 64 [2 r.].

mniemanie czyje o kim, o czym (15): Yáko tedy chwalem Ariftotelełowe mniemánye o ózenyenyu *GliczKsiąż* P3, P2v; *BibRadz* I 148c *marg*; Mniemánie Papiieskie y Luterskie o ćiele Chriřtułowym z chlebá vczynionym *CzechRozm* 263 *marg*, **v, **2; *StryjKron* 110; *CzechEp* 202, 364; Herodowe y łudu połpolitego mniemánie o Pánu. *WujNT* 228, 45, 57, 67, 144, 152.

mniemanie czyje [w tym: pron poss (110), ai poss (35), G sb i pron (31)] (176): *RejPs* 43v; Kaźde łudzkie mniemanie/ żawždy opak ładzy *RejJóz* B2; *RejKup* r4v, ł3v; *KromRozm* I H; *Diar* 88; ále nas náłze mniemánie omyła *BielKom nlb* 3; *GliczKsiąż* H3, M4, P2v, Qv; *LubPs* B6, G3v, L3, V4, aa4, bb6v *marg*, ee2; *KrowObr* 20; *RejWiz* 117v; *BibRadz* *4 [2 r.], *4v, I 64c *marg*; ROzterku tego ktory łie dzyał w Niemcech (iákom przed tym piłal) nikt inłzy nie był przyczyná więłszá/ iedno káznodzieie nie vmiętni/ ktorzy łie ná łwoie mniemánie ładzą *BielKron* 202, 200, 292v; *GrzegRóżn* G4v; yź takowi ludzie wiele o łobie trzymayá/ á podług mniemania Fláccuła/ bywayá na przeciW łwym napominawcám ołtrzi *KwiatKsiąż* C2, L3; Arbitrium iudicis, To yełł mniemánie łędziego. *Mącz* 14a; Non possum investigare mentem authoris, Nie mogę wyrozumieć mniemánia skłádáczowego. *Mącz* 216b; Scholam explicare, Skolę to yełł mniemánie nieyákiey łekty wyłózić. *Mącz* 371d, 74b, 86b, c, 121d, 152c (32); *LeovPrzep* a3; *RejAp* 14, 43v, 104v; y niemoże być niełmiełzno/ kiedy widzimy że nas ołzukałó náłze mniemánie. *GórnDworz* Q5; iuź łie nie náchylay/ iuź łie nie vnoś zá mniemánem łudzkiem/ iedno ták wierz/ iż to iedyne łwięłthe Bołłwo/ w tey troiákoćci miánowáne *RejPos* 150v, C4v, 4v, 89v, 115v (11); *RejPosWiecz*² 90; *HistLan ktv*, C2; *RejZwierc* 146; *WujJud* 36; *WujJudConf* 104, 206; *MycPrz* I B; á ty mi rzecz przeciwná mniemánium moiemu powiedałz. *CzechRozm* 182, 18, 20v, 69, 73v, 87 (22); takieźci łpráwiedliwość y niełpráwiedliwość [!]/ nie w mniemánium łudzi [*hominum opinionibus*]/ ále w przyrodzeniu rzeczy należą *ModrzBaz* 2, 61v, 62v; *SkarŻyw* 243; Zbytnie mniemánia Łátopiłzców. *StryjKron* 275 *marg*, 1, 76; *CzechEp* 223, 253, 265,

355 [2 r.], 421; *CzechEpPOrz* **v, 6v; *NiemObr* 74, 105, 139, 140, 174; *KochPieś* 53; *Calep* 88a, [718]a [2. r.]; *KochCz* A4v; *WujNT Rom* 14/5; *SkarKazSej* 661b, 691. Cf »w mniemaniu błędzić«, »za swym iść mniemanim«, »na swe mniemanie [kogo] obrocic«, »popuścić precz swego mniemania«, »pociągać na swe mniemanie«, »przyzwalać na [czyje] mniemanie«, »unieść się w mniemaniu swoim«, »wstąpić na [czyje] mniemanie«, »swe mniemanie wywodzić«, »zwyciężyć [czyje] mniemanie«.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść [w tym z zapowiednikami i odpowiednikami: to (28), takie (1), że (10), iż (5), aby (5), jakoby (3), żeby (4), iżby (2), by (1)] (33): *LibLeg* 11/181v; *RejKup* g3v; około czego to mniemanye poştánowyem/ że nyemal lepyey fie drugyemu ożenić/ niż fie ná kápłáníthwo fwyęćić. *GliczKsiąż* O4v, K2v; *RejZwierz* 18v; A thym fię drogá temu mniemaniu zágrodzi Iżby trzy Bołtwá álbo náturey być miáły *GrzegRóżn* N2, Ov; In his Locis opinio est Caesarem, Ná tym mniemanie yeft/ że Cefarz ná tych mieyfcách yeft. *Mącz* 265c, 334b; *GórnDworz* V5v, Hh7v; *RejPosRozpr* c3v; *RejPosWstaw* [143³]; iż to ieft poşpolite wielu wczonych ludzi przez Anniufá pomamionych mniemanie żeby obádwa Ewanieliftowie iednę rzecz pińác mieli. *CzechRozm* 150, 149v, 160; *ModrzBaz* 7v, 13v, 31, 31v, 44v (14); *SkarŻyw* 242; *CzechEp* *2; *ActReg* 125, 128.

I sg w funkcji okolicznika sposobu: »mniemaniem« (4): *WujJudConf* 230; A iáko íam Chryftus nieobłudnie ieft ípráwiedliwy/ nie mniemaniem íamym: ták y nas tákimi czyni *SkarKaz* 349a.

~ *W przeciwstawieniach:* »pogotowiu, prawdziwie ... mniemaniem« (2): Numerato malim quam existimatione, Wolałbych pogotowiu/ niżli mniemaniem. *Mącz* 253c; dla ktorých prawdziwie/ á nie mniemaniem íamy^m [Bóg] ípráwiedliwy ieft. *SkarKaz* 349a. ~

I sg w funkcji równoważnika zdania wtrąconego: »mniemaniem [czyim]« (2): mimo wíszyftki cuda które czynił/ niegodnem go [Chrystusa] aby był Mełzjáfzem rozumieli iakoto (ich mniemaniem) żarłoka i pjanicę i wrzeczy rołkołźnieińzého nińz íán *MurzNT* 48v; *CzahTr* G4v.

W połączeniach szeregowych (8): *KrowObr* 55; Secta, Sektá/ błedliwa nauká [...] máyąca ofobliwe mniemanie/ náukę y wiárę w wielu rzeczách. *Mącz* 384d, 382d; *RejPos* 229v; *KuczKat* 10; iż nic v íiebie nie ma Papięstwo pewnego/ [...] nic ítátecznego/ pewne^{go} y zgodnego: oprócz mniemania domyńłow/ ínow/ plotek/ baiek ktore w íobie dná nie máią *CzechEp* 252, 5, 261 marg.

W przeciwstawieniach: »mniemanie ... wiedzenie (2), dowod, prawda, rozum, świadectwo, wiara« (7): Bowiem kto fie mniemaniem nie rozumem rządzi/ Báwiąc fie podobyeńftwy/ ten pewnie zábłędzi. *RejWiz* 112v; Wykłádáczé byli Rábiná y Rábálá Zydowie wczeni á chytrzy/ więcey pińząc wykłád łów z mniemania nińz z wiedzenia álbo prawdy. *BielKron* 159v, 335v; A iuż fie nie ćwicz mniemaniem ludzkim áni bieğłóciá íwiátá tego/ iedno fie ćwicz rozumem/ cnotá/ boiáźniá Bożá *RejZwierz* 146; Ná co teź/ iako y ná ono/ dowodu y świadectwá niemáńz: ále tylko mniemanie ludzi niektorych *CzechRozm* 262; Ale nie będzie to wiárá/ ále głupie iákies/ y nie chriřtyáńskie mniemanie *NiemObr* 89.

W charakterystycznych połączeniach: mniemanie ludzkie (3), nowe, prawdziwe, rozmaite, rozne; mniemaniem uwiedzeni; mniemanie upada, utwierdza się; mniemanie podeprzeć, potwierdzić, przedsiębrać; spuszczać się na mniemanie.

Przysłowie: Quot homines tot sententiae, Yle ludzi tile mniemania. *Mącz* 344c.

Fraza: »mnimanie trwa« (1): Tákžec też rownie y w nas tho mnimánie trwa y trwác będzie aż do fkończenia światá. *RejPos* 313v.

Zwroty: »w mnimaniu błędzić; na mniemaniu, w mniemaniu (o)mylić (a. omylać) się« [*w tym: czyim* (10)] [*szyk zmienny*] (1;7:4): Iáko fie zli w fwym mnimániu omyláią. *LubPs* Q2 *marg*; Bo ácz nas ták nieprzyiaciel lekce łobie ładzi/ Ale mam rzec iżci pewnie w fwym mnimániu błędzi *LubPs* gg5, Q2; *RejWiz* 97; *Mącz* 176c, 265c; *GórnDworz* L4; Iedno fie wždy łtrzeż omylić w tym hárdim mniemániu *HistLan* A2; *RejPosWstaw* 44; tedydyłmy [*lege: tedybyłmy*]/ fie bárzo ná mniemániu fwym omylili: y dáremnaby byłá robotá náłzá. *CzechRozm* 212, 72v, 134v.

»być [*jakiego*] mniemania, w [*jakim*] mniemaniu« [*szyk zmienny*] (39:3): *LibLeg* 11/181v; *DiarDop* 117; Mánichei odłzczepieńcy byli tego mnimánia/ iż iedná iest dułzá ktora fwe części ciáłom rozdawa. *BielKron* 127v; *LeovPrzep* b2v; Favere sententiae alicuius, Być w tym rownego mniemánia/ s niém trzimác Przistáwác ná yego rzecž. *Mącz* 120a; Sceptici [...] Wąpiący którzy łą tego mniemánia że nie może nic być pewnego od ludzi náleziono *Mącz* 334b, 265c [2 r.], 370d, 374c, 382d, 383b (12); *GórnDworz* V7; *RejPos* 201; *RejPosWstaw* [143³]; *CzechRozm* 160 [2 r.]; Iákoby tego mnimánia byli [*putaverint*]/ że więcey máią być ważone rzecży docześne/ niż zdrowie ludzkie *ModrzBaz* 78, 7v, 13v, 26, 31, 31v (13); A to wżytko dla tego w tym mniemániu byli/ áby ono piłmo wyłóżyć mogli *SkarŻyw* 242, 455; *CzechEp* 308; *NiemObr* 68; *ActReg* 125, 128; *Phil* G4; Tegoż mnimánia był y Hyppolitus/ od Epiphániulzá Kápláná Cárogrodzkiego wípomniány *LatHar* 510.

»mnimanie dawać [*komu o kim*]« (1): A ty tákie mnimánie dawalž nam o tobie. Ze czwartego [*Boga*] wyznáwalž *GrzegRóżn* N.

»za swym iść mniemanim« (1): áby kto nie rzekł/ żeby to grzech był/ wrzecžách wolnych zá fwym iść mniemánim *SkarŻyw* 538.

»mieć, uczynić mniemanie« = *sentire* *Mącz* [*szyk zmienny*] (5:2): A gdzyes ona twoia pani Czos miał oniey to mnimanie. By iuż y wniebie rządzyła *RejKup* g3v; Ten vczynił mnimánie/ áby Krolem władał. *RejZwierz* 18v; *Mącz* 382d; gdyż ma káždy Biłkup z wolności y z mocy fwey włafne mnimánie/ iákoby od inżzego ładzon być nie mógł *RejPosRozpr* c3v; *BudBib Eccli* 3/25; *SkarŻyw* 461; *PaprUp* G.

»na swe mnimanie [*kogo*] obrocić« (1): Ozyánder Andrzey tego czáłu thež do Prufkiego Kfiążecią przyłthał/ y ná fwe mnimánie go obrocił *BielKron* 235v.

»odmieniac [*czyje*] mniemanie, odstępować od [*czyjego*] mniemania« [*szyk zmienny*] (2:2): *RejWiz* 118v; też łatwie fwoye mniemania odmieniają [*młodzieniaszkowie*] *KwiatKsiąż* C3; *Digitum nusquam a sententia*, Y ná yednym pálcu nie odstępować od fwego mniemánia. *Mącz* 88d; *CzechRozm* 78v.

»osłabiec na swym mniemaniu, opuścić precz swego mniemania; wystąpić z mnimania swego, ze swego mniemania ustąpić; z mniemania swego się wywieść« = *desistere*, a. *decedere de sententia* *Mącz* (1:1;1:1:1): *Desistere sententia* [...] osłabiec ná fwym mniemániu. *Mącz* 396d, 44a, 396d; Iuż fie nędzniku obácž á wyłtąp y s thego omyłnego mnimánia fwego *RejPos* 324v; Niechayżec do tego miáłtá łam łobie doiedzie/ Tám s tego mniemánia fwego łnádnie fie wywiedzie. *HistLan* ktv.

»przeciągać (a. przeciągnąć) na swe mniemanie« [*szyk zmienny*] (2): In sua^m trahere sententiam, Ná fwe mnimánie przeciągác. *Mącz* 460d, 462a.

»ku mniemaniu przystępować« (1): Eorum magis sententiae sum, qua etc. S tymi więcej dźierzę albo ku tym [!] mniemaniu rączey przyłtępuję *Mącz* 383a.

»przywieść (a. przywodzić, a. zawieść) w mniemanie, na mniemanie; w mniemanie wprawić; mniemanie [w kogo] wpoić« [w tym: złe mniemanie (5)] = *ad opinionem dirigere Mącz* [szyk zmienny] (8;2;1): A yłczies taky Serop pył Czo czie wzle mniemanie wprawył *RejKup* q3, o3; *GrzegRóżn* Ov; *Inferere novas opiniones et evellere insitas*, Nowe mniemanie w kogo wpoić á łtäre wykorzenić *Mącz* 265c, 350c; iákoby nędznego człowieká przywiedli w złą łpráwę/ w zły á w łwowlony żywot/ w dziwne błędy/ w dziwne mniemania *RejPos* 115v; *CzechRozm* 137, 148, 222, 222v; *CzechEp* 202.

»przywalać na [czyje] mniemanie« (1): Subscribo [...] Metaph. Dźierzę wełpołek s kim/ przizwalam ná czyje mniemanie. *Mącz* 375d.

»przy mniemaniu (swym) trwać, stać, (z)ostać (a. zostawać); trwać w mniemaniu; trzymać się swego mniemania; mniemanie [o kim] trzymać« = *manere in sententia, stare suo iudicio Mącz; obstinare Calep; in suo sensu abundare Vulg* [szyk zmienny] (1;3;6;4;1;1): nie stoimy przy mniemaniu swym tak upornie, żebyśmy za lepszą nauką odstępić swego nie mieli *Diar* 88; Miedzy rozny mniemaniem kthore o nim ludzie trzymáli/ poznaiest od łwych zwolennikow. *BibRadz* Mar 8 arg; *Manere in sententia Philosophorum*, Przi mniemaniu mądrych ludzi zołtáwáć. *Mącz* 207a; *Perstare in sententia*, Trzimać fie łwego mniemania. *Mącz* 419a, 74b, 176c, 383c, 390b, 396d, 417b, 418a; *RejPosWiecz*³ 98; *Calep* [718]a [2 r.]; *WujNT* Rom 14/5; *SkarKazSej* 661b.

»unieść się w mniemaniu swoim« (3): Y vniesli fie byli niebożátká w mniemaniu łwoim/ iż fie im to wedla rozumu á przyrodzenia zdála rzecz niepodobna/ áby kiedy ciało miało z martwych włtáć. *RejPos* 229v, 3, 316v.

»wpadać (a. wpaść), wdawać się, włudzić się w mniemanie« (4:1:1): Nychayże thedy rodzicy nye wdawáją fie wtho mniemanye/ áby nye było dobrze wten czas dzyatki łwe dáć ná náukę *GliczKsiqz* K2v; *Libenter irripere in opinionem gratiae alicuius*, Rad fie włudzić w to mniemanie do ludzi że nań kto łaskaw yeft. *Mącz* 352b, 180b, 243b, 484d; że drudzy náłłádując ich/ znowu zásię wpadáli/ w ono mniemanie Neftoryułowe *NiemObr* 140.

»[kogo] w mniemanie wprawić o sobie« (1): á korzeń tego dwoigá złego/ iny nie iest/ iedno kłam tych ludzi/ ktorzy pány w tho mniemanie o łobie wpráwuią *Górndworz* Ee3v.

»wstąpić na [czyje] mniemanie« (1): In sententiam alterius transire, Włtápić ná czyję rzecz albo mniemanie. *Mącz* 105d.

»wywodzić (a. uwieść) z [jakiego] mniemania, od mniemania [kogo] odwodzić; wybić z myśli jakie mniemanie; z mniemania zepchnąć« [szyk zmienny] (3:1;2;1): *RejKup* r6; prółżęcię opuść ten vpor/ wybij zmysli twyi takowé mniemanie *MurzHist* F; *BibRadz* I 64c; *De sententia detrudere*, Z mniemania albo przedlię wzięcia zepchnąć. *Mącz* 466d; Ano Pan od łakiego mniemania záwždy nas miłostíwie odwodzi *RejPos* 313v, 168; iákobyś im też ty odpowiedał: á onych z tego ich mniemania złego wywodził. *CzechRozm* 69.

»swe mniemanie wywodzić« (2): *CzechRozm* 134v; Boby tak nigdy nie był koniec łwarow/ dyłputáciy y piłania (gdy káždy łwe mniemanie chce wywodzić y zdobić piłmem y łłowem Bożym) *WujNT* 460.

»wziąć [o kim] mniemanie« (1): Za czym poddani wzięli by o nim tho pewne mniemanie *GórnDworz Hh7v*.

»zwyciężyć [czyje] mniemanie« (1): Vincere alicuius opinionem, [...] Zwyciężyć czyje mniemanie/ Albo nądzieyę. *Mącz 265c*.

Wyrażenia: »błędne, (o)błędliwe mniemanie« [szyk 4:1] (3:2): *RejWiz 112v*; iż sie Pan Inądnie też obroći do niego/ á obiáfni á oświeci wnet ono błędne mniemanie iego. *RejAp 14*; *RejPos 89v*; áby ią łzczyrze á wiernie poznawłzy/ łtale przy niey zołstawáli/ odłóżywłzy ná łtronę włzytki błędliwe mniemania dowćipu człowieczeńłkiego. *RejPosWiecz² 90*; *CzechRozm 162*.

»fałszywe (a. fałszne) mniemanie« [szyk 6:1] (7): Abowimći nic nyemáfz gorłłego nád te/ ktorzy gdy ledwo obycádłá zákusili/ fáłłfywe o łobie mniemanie w vmyenyu wzyęli. *GliczKsiąż L6*; gdyż z wiela dowodow á nawięcey z piłm iegoż łáme⁸⁰ to ich fałefzne mniemanie pokázać się może *BibRadz *4v*; *KwiatKsiąż F2*; *Mącz 502a*; *GórnDworz N2, Ee5v*; *CzechEp 5*.

»gorne mniemanie« (1): Záf z iáfłzy z bogáctw łudzi bogátych gorne mniemanie [*divitiis existimatione*]/ z narodu łłácheckiego nádętość y wyłoká myłł [!]/ z mozniefłzych pyche/ porownáią się zwierzchni y zacni z niłłzemi *ModrzBaz 19*.

»obłudne mniemanie« (1): Bych czę v wiodł z obłudnego Mniemania/ ktoręc vrołło I zlecż było barzo połło *RejKup r6*.

»omyłne mniemanie« [szyk 7:3] (10): Stára się iákoby im wybił z myłli omyłne ich mniemanie *BibRadz I 64c*; *GrzegRóżn Ov*; *RejAp 43v*; *RejPos 55, 248 marg, 310 marg, 310v, 324v*; ktorzy łercá omyłnem mniemaniem [*falsis opinionibus*] nápoione/ łáčno się do rzeczy nieprzyłtoynych á łzkodliwych náłłonią *ModrzBaz 17v*; *ArtKanc R20*.

»pospolite mniemanie« = *fama Mącz* [szyk 10:2] (12): Paradoxon, Co yełt przeciwko mniemaniu połpolitému/ Co ołobliwego/ Nowego á rzadkiego yełt. *Mącz 95b, 117b, 504c*; *LeovPrzep F2v*; ábowiem tho połpolite mniemanie ku kthoremu wdy człowiek łtołowác sie mułi/ przyda nieczo powagi Polłkiey rzeczy. *GórnDworz F5*; *CzechRozm 73v, 149v*; *CzechEp 253*. Cf »nad pospolite mniemanie«, »wedle pospolitego mniemania«.

»powszechnie mniemanie« (1): bo wđdy podobna mu sie rzecz nie widzi/ áby to tákie powłzechnie mniemanie/ nie miáło być ná iákim pewnym gruncie záłádzone. *GórnDworz D4v*.

»rozmyłł mniemania [czyjego]« (1): Ktorzy sie też vdáli byli zá wymyłłem łwoim/ á zá rozmyłłem mniemania łwego *RejPos 229v*.

»szalone mniemanie [czyje]« (2): O włafnie á włafnie ten włzechmogący Pan tu wyłóżyć raczył to łzalone mniemanie náłze *RejPos 342, 342 marg*.

»mniemanim uwiedziony« (1): ktorzy też tymże mniemanim y z inłzymi mnogimi będąc vwiedzieni/ ták o IEzulfie łynu Bozym trzymáli *CzechRozm 157v*.

»mniemanie wielkie o łobie« [szyk 1:1] (2): Abowiem z wiela błędow/ ktore dziliefłzych czáłow widzimy w pániech/ te łá naiwięłłze/ nieumieiętnołł/ á mniemanie wielkie o łobie *GórnDworz Ee3v, Ee5*.

»złółciwe mniemanie [czyje]« (1): A to było záwđdy ich złółciwe mniemanye *LubPs L3*.

Zestawienie: »fałszywe mniemanie« = *urojenie* (1): Phantasma, Duch/ pokuś/ fałszywe mniemanie/ wskazanie albo widzenie/ tak na yáwie yáko y we łnie. *Mqcz* 297a.

Szeregi: »mniemanie i baśni« (1): ku ząbieżeniu Kąpernáýłkiemu mniemaniu/ y bálniam Antichriřtowym/ to ielzcze przydał *CzechRozm* 266.

»mniemanie abo błąd« (2): Pirwłze mniemanie ábo błąd/ włzczął łie ielzcze zą cząfu Pána Kryřtułá/ przy kázaniu iego. *RejPosWiecz*³ 97, 97.

»mniemanie a (albo, i, to jest) domysł (a. domyslenie)« [szyk 2:2] (4): Ktořz to ielřh co thák wichle domyřly á mniemania [sententias; wyroki *WujBib*] mowami niewyuczonymi? *Leop Iob* 38/2; Praesumpta opinio, Przed tym obaczone/ olięgnione rozumem mniemanie/ to yeřł domyslenie że tak miało być. *Mqcz* 433a; *GrzegŚm* 51; *WujJudConf* 104.

»mniemanie i mowy« (1): iákie o nim [řw. *Józefie*] mniemanie y mowy miedzy ludźmi bywály. *CzechRozm* 160v.

»mniemanie a, i nauka« [szyk 1:1] (2): *KromRozm* IH; Peripatetici, Philořophowie á mędrzy ktorzi Ariřtotelisowey nauki á mniemania nářładowáli *Mqcz* 291c.

»mniemanie i niedowcip« (1): áby nas w tym ráutowáli/ nie więcey przedłię biorąc iákiego inákřzego mniemania/ y nie dowcipu řwego nád pożytek Kořciołá Bożego *BibRadz* *5.

»mniemanie abo obłędliwość« (1): ktorym [řłym ludziom] łię niepodobác/ á mniemaniu ich ábo ráczey obłędliwořci [opinionique eorum ac potius errori mentis]/ řłowy y vczynkami przeciwić łię/ nic inřzego ielř/ iedno zą řkuteczną řławą iřć. *ModrzBaz* 62v.

»opiniye i mniemanie« (1): Lepimus ząłię ieden pokątny kácerzyk/ chcąc łię do tych opiniy y mniemania przyřłořowác/ powiáda/ iż Pan Chryřtus řkoro vmárł/ mąk wiecznego piekielnego potępienia vkulřtał *ReszPrz* 83.

»mniemania i powieřci« (1): A iżes mi iuż dořyc wedle potrzeby/ o Iezufie Chriřtufie z řobą rozmawiáli/ y rozmáite mniemania y powieřci o nim řydowłkie fałřywymy być obacżyli *CzechRozm* 164v.

»mniemania a rozsądy« (1): Varia sunt iudicia hominum de hac, Rozmáyte řą mniemania á rozřłady ludzkie o tey rzeczi albo rozmáicie o tym dzierżą. *Mqcz* 176c.

»mniemanie i (a, abo) rozum(ek)« [szyk 3:1] (4): Ariřtipus rzecř řwą s powyesci onego oycá řłofuye/ y wedle nyego onę czyni/ á nye według řwego mniemanya ábo rozumu. *GliczKsiąż* M4; *KrowObr* 20; *BibRadz* *4; talia sunt vulgi sensa, Tak pořpółřtwo o tim dierży/ albo ten yeřł rozum á mniemanie pořpółřtwá. *Mqcz* 382d.

»mniemanie a sentencyja« [szyk 1:1] (2): *KwiatKsiąż* L3; Sententiam suam literis credere, Mnemanie [!] á řentencią řwoyę piřmem okázác/ albo pořwiadczić. *Mqcz* 67d.

»mniemanie a widzenie« (1): Sententiam alicuius inspicere, Weyřrzeć w mniemanie á w widzenie cziye to yeřł vważić. *Mqcz* 406a.

»mniemanie i wykłady« (1): zączym łie wiele obcego mniemania y wykładow ná Ianowe piřanie námnożyło było *CzechRozm* 25.

»mniemanie a wymysł« (1): iźby prořte mniemanye á wymyřł ludzki v nas mieyřcá nye myał/ á zwłářczą około chwały Bożey *LubPs* aa4.

»mniemanie i (abo) (wy)rozumienie« [szyk 1:1] (2): w wtorey części mielifmy tyle ile może być okazano wyrozumienia ábo mniemánia o wieczery Pánfkiey *RejPosWiecz*³ 99; *SkarKazSej* 691a.

»mniemania i wywody« (1): rozmaíte fã ludzi vczonych o tym mniemánia y wywody *StryjKron* 110.

»mnimanie i zagadanie« (1): Niech to teraz idzie ná ftronę/ co fie tknie mnimánia y zágadánia żydowfkie⁸⁰ *CzechRozm* 87.

»zdanie, mnimanie« (1): Iezli zdánia mnimánia fwemu folguiemy/ Przypadkom fie wízelákim w tym nie przypátrzymy. *MycPrz* I B.

Wyrażenia przyimkowe: »bez mnimania« (1): Abowiem to iest pan ná vpełnieyfły wewfłytkich fprawach iego/ á powieć iego bez wíflego inego mnimánia fátieczna *RejPs* 25v.

»nad mnimanie« = *contra expectationem, praeter spem* *Mqcz* [w tym: czyje (18)] (27): *LubPs* O6, bb2v, hh6; TEn Cefarz gdy iego fyn vbogyey niewiećie/ Koniem fyná rozráził/ biegiác po miefcie. Wydał go iey zá gárdło/ nád wízytko mnimánie *RejZwierz* lv; *BibRadz* I 42a marg; *BielKron* 382v; *Mqcz* 64a, 257d, 265d [2 r.], 276d, 319c (8); *GórnDworz* R3v; *RejPosWstaw* [41²]; *KochPs* 176; wielki y nád mniemánie/ pochop/ w duchowieńftwie brála corká ich. *SkarŻyw* 13, 150; *WisznTr* 4; *GrochKal* 27; *OrzJan* 10, 98.

~ *Wyrażenie*: »nad pospolite mniemanie« (1): Paradoxum, Latine inopinatum, Nád mniemánie rzadki to co yeft nád poſpolite mniemánie/ widzenie y rozum ludzki. *Mqcz* 276d.

Szeregi: »nad mniemanie i nad nadzieję« (1): [*Jan Tarnowski*] nád mniemánie y nád nádzieię wáfzję/ częfto wiele dokázował. *OrzJan* 66.

»nad pomysł a mnimanie« (1): Otoż iáko w trefnych powieſciach/ gdy kto czo/ nád pomysł/ á mnimánie ludzkie wyrzecze/ thák tu/ gdy fie co komu nád nádzieię sítanie/ hneth fie temu ludzie fmieię *GórnDworz* S3v.

»z przygody i nad mniemanie« (1): Ieffi z przygody y nad mniemánie kto vmrze/ iáko ieffi z drzewá fpádnie/ ábo vtonie *SarnStat* 603. ~

»w me mniemanie« (1): zakon twoy moy Pánie/ Ieftci mnie záwždy vprzeyme moje rozmyflánie/ Przez ktorego fnađ bych zginął w me proſte mniemánie. *LubPs* bb3.

»w mniemaniu« [w tym: czyim (4)] (5): A nie tylko bychmy w mnimánia fwym ginąc mieli/ ále owfzem [...] z wierną proźbą położywfzy w nim mocną wiarę y vfánie ſwoie/ iż tu nas miłóſciwie wyzwolić raczy *LubPs* Z5v; *RejWiz* 111; in eam sententiam plurima leges apud Platonem, Ná ten xtał/ ná ten fpofób/ álbo w tym mniemánia wiele naydzieſz u Plátóna. *Mqcz* 383a; iż on [*Bóg*] ku dziwnym fprawam ſwoim/ proſte á bárzo niſkie rzeczy w mnimánia ludzkim záwždy obierác raczył *RejPos* 305, 4v.

»wedle (a. według, a. podług, a. wedla) mniemania« [w tym: czyjego (32)] (33): Mowi wedle mnimánia przeciwnikow ſwoich. *BibRadz* I 100d marg, I 93a marg; pánná Márya mátká Páná Iezufa s ciálem álbo s ſwiatem ráczyła fie rozłaczyć/ według niektorych Doktorow mnimánia miála wieku ſwoiego lat lx. *BielKron* 141v; y mamy im [*dzieciom*] częftokróć dopuſzczac y žeby podług ſwego mnimania ſię trzimáli *KwiatKſiaż* F, C2, F2v; *Mqcz* 179d; Ale gdyż tym obźyrcom á pijanicom ták fie bárzo podobáią mieyfca piſmá ſwiętego/ ktoremi iákoby fie zálecac miáło/ według ich mnimánia/

niepomierne wżywánie winá *RejPosWstaw* 44; *CzechRozm* 19v, 21, 37, 53v, 54v (9); *CzechEp* 15, 44, 242; (iákoż [św. Piotr] iuż wedle Papieſkie⁸⁰ mniemánia/ kilkánaście lat przedtym/ tám mieſzkáć miał) *NiemObr* 51; *WujNT* 193, 331, 560; *GosłCast* 4.

~ *Wyrażenia*: »wedle obłądliwego mniemania« (2): A gdzieby przeſzłe ſwiádectwo/ Tyś nápočzátku etc. ktoreś ty przywiódł/ ſłużyć miáło ſynowi Bożemu/ wedle obłądliwego mnogich mniemánia *CzechRozm* 36v, 141.

»wedle pospolitego mniemania« [*szyk 2:1*] (3): Bo Iozeffow oćiec był Iákob/ á Máryey był Heli/ ktorego teſz wedle mniemánia poſpolitego Ioakimem zwano. *CzechRozm* 153v, 120v, 121.

Szeregi: »wedle mniemania i dumy« (1): w ktorey ſą trzy imioná/ ábo názwiſká/ oycá/ ſyná/ ducha [...] ducha ktory nie pochodzi/ ále tám tylko/ *imaginatione*, wedle mniemánia y dumy ludzkiej/ ieſt w Bogu. *CzechEp* 223.

»wedle mniemania i rozumienia« (1): kthorzy zwykli iá gánić więcey s thąd co od drugich niemádrich ſłyſzą/ niżeli wedle dobrego mniemánia y rozumienia *LeovPrzep* b.

»wedle mniemania albo wymyſłu« (1): ále teſz niehcę ábyś moie piſánie wedle twego mniemánia álbo wymyſłu/ álbo z vporu/ ále z Piſmá Bożego á z niepochybnego dowodu ſtrofował álbo probował. *WujJud* 36. ~

»z mniemania [czyjego]« (1): Gdyż oto y tá ſwięta páni Elżbietá/ ták iáko thu Ewányeliſtá piſze/ iż nie z mniemánia ſwego/ ále Duchem ſwiętym będąc nápełnioná/ wyznawa iá tu być błogóſławioná *RejPos* 304.

»za mniemaniem [jakim]« (3): *WujJudConf* 6v; wiele fię ich porywa czynić tákowá krzywdę/ zá tem mniemánim [*accedunt opinione*]/ że wſzytko ich ieſt co dżierzą ich poddáni. *ModrzBaz* 47v.

~ *Szereg*: »za złym rozmyſłem a za złym mniemaniem« (1): iż muſi [Bóg] wedle obietnic ſwoich káżdego tákiego puſcić zá złym rozmyſłem á zá złym mniemánim ie⁸⁰/ áż do zginienia ie⁸⁰. *RejPos* 262. ~

W przen (1) : iż prze tę márná ſpráwę/ á prze tho márne vniefienie á mniemánie ſerczá ſwoiego/ maſz ſobie ſtrácić thák zacne á powaſzne mieyſce *RejPos* 201.

2. *Opinia, powszechné przekonanie o kimś; opinio Mącz, Modrz; existimatio Modrz, Calep; doxa Mącz* (133) : *Opinio, Mniemánie/ Domniemawánie/ Poſpolitá ſławá. Mącz* 265c, 93b, 95b; *GórnDworz* Fv; y ty y ia bez mniemánia nie będziemy. O mnie rzeká że pochlebił brátu/ á tobie rzeká żeś ſtronie winien zołtał. *RejZwierc* 55v.

mniemanie u kogo (18): że takowe trawienie czasu i niełáskę i złe mniemanie u WKM czyni *Diar* 65, 75, 76; *GórnDworz* Mm3; *ModrzBaz* 6v, 72, 74v; á oni ſami ſiebie dymámi páłá: czći próžney ſwey/ y mniemánie v ludzi/ á niepożytku zbáwiennego próſtych owiec Bożych ſzukáiąc. *SkarŻyw* 312; gdy kto ſławę ſobie y mniemánie w poſpolſtwá iednájąc/ zá ich nierozmyſlnym y niepożytecznym rozumieniem idzie *SkarKazSej* 661b. *Cf mniemanie o kim u kogo*, »być [u kogo] w [jakim] mniemaniu«.

mniemanie o kim, o czym (34): *Diar* 64; Niech to dáleko od nas oddali Pán Bog M. Cełárzu ábychmy poſpołu tákiego mniemánia o ſobie ſłuch puſcić mieli do Krolá Polſkiego *BielKron* [332²]v; Hic de vobis malam opinionem animo imbibit, Ten o was nie moſe dobrze dżierzeć. Albo tego ſie mniemánia o was nápił. *Mącz* 265c, 493c; áby ſie ſtárał pilnie/ żeby iego przyiazd / dobra o nim

flawá/ y mniemánie vprzedziło *GórnDworz* M6, D4, M6v; *ModrzBaz* 36, 62v, 118; *SkarKaz* 278b. Cf *mniemanie o kim u kogo, czyje o kim, o czym*, »mniemanie [o kim] brać«, »[jakiego] mniemania [o kim] być«, »dobre mniemanie sobie sprawić«, »złe o sobie mniemanie zostawować«, »fałszywe mniemanie [o kim]«.

mniemanie o kim u kogo (3): *ModrzBaz* 99, 118; [św. Jan] y zacnym o sobie v ludzi mniemánien/ Chriřtuřá/ iáko řię z pořláńcow Ierozolimřkich mowy pokázuie/ vprzedziř *CzechEp* 305.

mniemanie czyje [= *kto mniema*] [*w tym: ai poss* (15), *G sb i pron* (3)] (18): *GórnDworz* N2v; [Bóg] widząc ony pyřzne pořtáwy onych/ co dufáli w sobie y w godnořciach řwoich/ á vprzedzáli řie do onych mieřc powyřzeńřzych/ náđřtáwiáiąc řie w mniemániu řwiátá tego [...] nie mogř tego záćirpieć *RejPos* 224. Cf *mniemanie czyje o kim, o czym*, »ludzkie mniemanie«.

mniemanie czyje [= *o kim*] [*w tym: pron poss* (3), *G pron* (1)] (4): *KuczbKat* 335; A on teř nędznik áby y flawę/ y wdzięćnořć/ y zdrowie wřdy iáko táko záchowař řpráwuiać řie rozumem á boiáźniá Bożą/ tákře ku ćći řwoiey y ku dobremu mniemániu řwemu. *RejZwierc* 4v; *ModrzBaz* 60; Znáć že ná ón čás nie w dřugich obiáďách/ áni w cudzořiemřkim pićiu řczęřcia áłbo mniemánia řwego ludzie pokládáli/ ále rychłey w trzězwořci/ á w mierze *KochWr* 28.

mniemanie czyje o kim, o czym (6): Ano dořtoynořć prawđziwa ieft/ zacne ludzkie o tákich cnotách/ y zacnych vczynkách mniemánie [*hominum existimatio*]. *ModrzBaz* 39v; Ale podobno Therřytes/ niebęďdzie miař nizacř táiemnego ludzkiego o sobie mniemánia *ModrzBaz* 40, 40 [2 r.], 43, 57.

Ze zdaniem przydawkowym [*w tym: które* (4), *aby* (1), *żeby* (1)] (6): gdy się to przed WKM odkryje, že dalibog i mniemanie to, ktore byř o nas WKM niedobre prze to miař, odmienić się u WKM ku dobremu RP moře *Diar* 65; abyřmy i u WKM i u IchM Panow Rad Koronnych i wszyřkich wobec ludzi nie byli w tym mniemaniu, abyřmy czego się albo upornie albo bez potrzeby na IchM Panow Duchownych dopraszáli u WKM *DiarDop* 104; *GórnDworz* M6, M7v, M8v, N7.

W pořázeniach szeregowych (5): *RejZwierc* 124; Ale zářię teř nierowno řprořnieyřza/ dobrodziejřtwo iákie wziąć od kogo/ á cnořę/ flawę/ y dobre mniemánie zá nie záprzedać *RejZwierc* 37v, 114; A iřby łobie tym więřřze záwołánie/ moc/ flawę/ y mniemánie ziednař/ vmyřliř odnowić *Kroleřtwo Ruřkie StryjKron* 330; *Calep* 389b.

Zwroty: »mniemanie [o kim] brać, wziąć« [*szyk zmienny*] (1:3): Táki wiele moře tho mniemánie/ ktore dwor o kim zá poczátkiem/ á znákiem łáłki/ ábo niełáłki páńřkiey/ weřmie. *GórnDworz* M6, M8v; Lecř on złego o nim mniemánia řadná miářá brać niechćiař *Skarřyw* 107; *ActReg* 128.

»być dobrego mniemania, mieć dobre mniemanie« (1:2): á iřby řie s tymi rádniey wdawař/ ktorzy řá zacni/ wzięći/ y dobrego mniemánia v ludzi *GórnDworz* M3, D4, D5.

»[jakiego] mniemania [o kim] być, [jakie] mniemanie [o kim, o czym] mieć« [*szyk zmienny*] (1:6): *Diar* 65; Zydowie o tym Moiřeřřu rozmaitego mniemania řá. *BielKron* 46; *GórnDworz* M7v, X; *ModrzBaz* 39v; *Skarřyw* 243; iř v krolá y v innych/ dobre⁸⁰ mniemánia o cnoćie řwey mieć nie mogá/ gdy co cnotliwego z naymu czyniá. *SkarKazSej* 670b.

»być [u kogo] w [jakim] mniemaniu« [*szyk zmienny*] (6): *Diar* 37; *DiarDop* 104; nyech řie nye kwápi ná byářá głowę/ ktoraby pćię áłbo brwyámi dobrze řtářá/ ale coby byřá cnotliwa/ řtářeczna/ á v ludzi w dobrem mniemániu. *GliczKřięř* B8; *RejZwierc* 53v; Abowiem ráďá Achithofelowá ná ten

czas była w tákiey powadze/ iáko by fie kto Bogá pytać miał/ á w tákowym mniamániu była/ ták v Dawidá iáko też y v Abíálomá. *BibRadz 2.Reg 16/23, Matth 6/2.*

»o mniemanie dbać, starać się; mniemanie (u)czynić; naby(wa)ć mniemania« [szyk zmienny] (1:1;3;2): A ták dworzánin náłz/ Itáráiąc fie o dobre mniemanie/ tych wżytkich Íprofnóści zániecha *GórnDworz N2v, I4v, N2; PaprPan A3v; Mamy tedy wftydowi folgować/ mniámánie dobre o łobie czynić [existimationi consulendum] ModrzBaz 51, 58v; SkarKazSej 694a.*

»mieć [kogo] w złym mniamániu« (1): A zówzdym ya ty złe ludzi myał we złym mniamányu *LubPs bb4v.*

»w mniemanie nietrefne [kogo] podawać; wprawić, wwieść we złe mniemanie« [szyk zmienny] (1;1:1): wpráwifz tym obyczáyem fwą sławę/ y dziewki twoyey żywot we złe mniemánie. *Mqcz 480c, 265c; A kto tákowe ludzi wzgárdza/ kto ie w mniemánie nietrefne podáie/ kto im powinney wczćiwości nie wyrządza/ proditor patriae merito existimandus Phil I4.*

»przyść, wniść we złe mniemanie« = *cadere, a. venire in suspicionem, in dubium venire Mqcz* [szyk zmienny] (6:1): *Cadere in suspicionem alicuius, We złe mniemánie/ álbo podeżrzenie do kogo przyść. Mqcz 29a, 404a, 406d, 480c; y pilniey przefstrzegał tego/ áby prze iego przyczynę/ białągłowá we złe mniemánie nie przyfzłá. GórnDworz Cc7, X5, Bb6v.*

»dobre mniemanie [komu] przywrocić, wyniść ze złego mniemania« (1:1): *Dissolutis criminibus [...]* niewinność fwą okazawfzy/ wylzedfzy ze wżego złego mniemánia. *Mqcz 401a; áby pobożnym ono dobre mniemánie ktore ym było z ich krzywdá v ludzi nárułzone/ zás w iáwnym wżzech ludzi zebránia y fádzie przywrocone było. KuczKat 60.*

»w(e) (złe) mniemanie [kogo, co] przywieść (a. przywodzić)« (7): *GórnDworz Aa3v, Bb4v; á wżytko ná źle wykłádáiąc/ ábo iáwnie łromocá/ ábo iefli niemogá/ we złe mniemánie przywodzą [in sinistram suspicionem adducunt]. ModrzBaz 56v; áby tá chytrość fzátańfka/ ktorá fię pífmo ś. we złe v ludzi mniemánie przywodzi/ tym doftátieczniey mogłá być poznána y odrzucona CzechEp 109, 88, 343; Ktorzy y was w mniemánie tákowe przywodzą/ Niewinnie czym pocźciwey wálzey fławie fzkodzą. CzahTr F2.*

»dobre mniemanie o sobie sprawić« (1): Przedfię dobre mniemánie wżem o łobie Ípráwił. *HistLan E3.*

»(s-, u)tracić dobre mniemanie« (3): Tráćifz fławę/ mniemánie/ dobre mienie/ miárę/ Y nie równá z drugimi/ iuż małz ná wżem wiárę. *RejZwierz 124; á iefli fię zá rázem nie pomłzczá/ zá to v siebie máią/ że sławę y dobre mniemánie wtráćili [fama et existimatione sua actum putent]. ModrzBaz 60v, 118.*

»(u)czynić [komu] mniemanie« [szyk zmienny] (2): *GórnDworz Cc8; iz od zachodu y wřchodu zacnemi pofelřtwy wczczony Krol y pan wálz/ wielką wam v poftronnych powagę y mniemánie czyni. SkarKazSej 667a.*

»dobrego mniemania [komu], dobremu mniemaniu [czyjemu] uwłaczać« (1:1): Są niektorzi/ co nic nieumieią iedno dobrej sławy á dobrego mniemánia ludziám [existimatione hominum] wwláczáć *ModrzBaz 13; że ludzie wyłokiego łtanu/ á ná iákim wielkim wrzędzie pofádzeni/ więcey fię*

obruźaią/ gdy by obaczyli/ áno ich dobre^{mu} mniemaniu [*sua existimatione*] kto co włacza *ModrzBaz* 73.

»złe o sobie mniemanie zostawować; w złym mniemaniu zostać« (1:1): Iż ieśliżeś nic nie winien/ tedy to lepiej thu ludziom okázác/ niżli w złym mniemaniu zoftác. *RejZwierc* 55v; *CzechRozm* 18v.

Wyrażenia: »dobre mniemanie« = *existimatio Modrz* [*szyk 38:6*] (44): *Diar* 76; iż IchM to, co najwięcej ludzie sobie zachować zwykli, dobre mniemanie i miłość ludzką, to IchM sobie tak lekce ważą *DiarDop* 101; *GliczKsiąż* B8; *BibRadz Matth* 6/2; áby miał w zyłku/ mniemanie to dobre/ kthore káždy fláchćic ma/ v włzech w obec ludzi *GórnDworz* D4, D4, D5, I4v, M, M5v (10); *HistLan* E3; *KuczbKat* 60, 325; *RejZwierc* L4v; *ModrzBaz* 13, 39v, 40, 51, 60v (13); *SkarKazSej* 670b; Iełzcze z młodych lat fwoich/ Cnoty przełtrzegála/ Aby fie do dobrego/ mniemania włzech wdała. *PaxLiz* E. Cf »być dobrego mniemania«, »dobre mniemanie [*komu*] przywroćć«, »dobre mniemanie o sobie sprawić«, »(s-, u)tracić dobre mniemanie«, »dobrego mniemania [*komu*] uwłaczać«, »dobrego mniemania ubliżenie«.

»fałszywe mniemanie [*o kim*]« (1): Niezyczę tego/ áni w. m. áni żadnemu thu/ żeby miał zoftác w thym fáłłzywym mniemaniu o w. m. żebyś w.m. niemał być czyłłthym dworzáninem *GórnDworz* N7.

»ludzkie mniemanie« [*szyk 5:5*] (10): *RejPos* 166v; [*szlachectwo*] což wždy inłzego iełł [...] iedno los rodzenia/ á ludzkie mniemanie [*opinio*]/ ktore^{go} częściciey przez rozboy doftawáią niż kiedy przez męłstwo? *ModrzBaz* 57, 39v, 40 [2 r.], 43, 57, 58v; *SkarŻyw* 108; *SkarKaz* 352b.

»sławne mniemanie« (1): A iż dawno imię tve Miłościwy Pánie/ Czyniłość po włzem łwiecie ták sławne mniemanie *PaprPan* A3v.

»dobrego mniemania ubliżenie« (1): w ktorých [*domach bractwo*] wdowy v bogie prze miły Bog w doftátku chowáią/ áby fie tám y lám nie tułály z iákim podeyźrzeniem y dobrego mniemania vbliżenim. *ReszHoz* 131.

»uczciwe mniemanie« (1): niebył ten namnię obrazony do IM Pana Gnieznienskiego ani dozadnego z IchM drugých słów tak Vsczypliwych ktoreby obrazę vcziwego mniemania miały. *ActReg* 139.

»mniemanie zacności« (1): máiełtat tedy iełł wielmożność á dostoyność Rzeczypołpolitey y Krolewłka/ y tych ktorzi słuźnie á przyłtoynie Rzeczypołpolitą rządzą/ pochodząca z mniemania zacności [*ex opinione praestantiae*]/ á należąca w łądźiech y władzy rołkázowania. *ModrzBaz* 82.

»złe, niedobre mniemanie« = *dubium, infamia, opinio, suspicio Mącz* [*szyk 54:2*] (54:2): Głowie radę dać mułfemy Abychmy wygnali dimy Złých pliotek Złego mniemania *RejKup* r2v; *Diar* 65 [2 r.], 75, 76; *GliczKsiąż* B6v; á iżby theż niedał o łobie namnięłzey przyczyny złe^{go} mniemania. *BibRadz* I 141c marg; *Mącz* 29a, 265c, 401a, 404a, 406d, 480c [2 r.]; *GórnDworz* Mv, X, X5, Aa3v, Bb4v (8); *RejZwierc* 55v, 114; *CzechRozm* 18v; *ModrzBaz* 56v; Ale dáleko przebjia cnotá Pánny czyłłtey: ktora oto złe mniemanie/ áni fie łpráwuie/ áni śmie obiáwić táiemnic Bożých *SkarŻyw* 243, 107, 108, 243 [2 r.]; *CzechEp* 88, 109, 343; do Zołnierzow, ktorzy o Panu, iuz dosyc wzieli ieszcze przy oney Crakowskiej wyprawie mniemanie nie dobre. *ActReg* 128; *SkarKaz* 278b; iedno tego obawiam fie, żebyć To podanie mniemania złego y niełławy V ludzi nie ziednáł *CiekPotr* 57. Cf »mieć [*kogo*]

w złym mniemaniu«, »wprawić we złe mniemanie«, »przyść we złe mniemanie«, »wynieść ze złego mniemania«, »w(e) złe mniemanie [kogo, co] przywieść«, »złe o sobie mniemanie zostawować«.

Szeregi: »mniemanie i nadzieja« (1): nád to/ oglądał fie/ ták ná mniemánie/ y nádzieię/ ktora w Rzymie o nim wielka była *GórnDworz Aa6v*.

»sława i (a) (dobre) mniemanie« (6): *GórnDworz M6*; á iáko wielka rzecz ieft ná woynie fławá/ y dobre mniemánie [*fama et existimatio*]. *ModrzBaz 117v*, 13, 60v; *SkarŻyw 108*; W téy fławie/ y mniemánium/ przyšzedł ku ftárości *KochPieś 78*; *SkarKazSej 661b*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*].

»wiara i mniemanie« (1): iż vtwardził/ y vmocnił/ co dáley to lepiej w łobie onę wiárę/ y mniemánie/ kthoreś miał o nim. *GórnDworz M7v*.

Wyrażenia przyimkowe: »prze ludzkie mniemanie« (1):

~ *Szereg*: »dla próżnej chwały a prze ludzkie mniemanie« (1): iedno dla próżney chwały/ á prze ludzkie mniemánie/ zábiłem dużę moię. *SkarŻyw 172*. ~

»wedle mniemania« (1): muśi zewsząd v poľpolitego człowieká sławę łobie iednáć/ wedle ich mniemánia żyć *ModrzBaz 56v*.

3. Posądzanie, podejrzenie; suspicio Calep, Modrz (12): Suspicio – Mniemanie, podeizczenie. *Calep 1037b*.

mniemanie czego [= o co] (2): á Narod fwoy y ięzyk zdoili/ á s tego mniemánia nikczemney niedbałości/ v poľtronnych fie ludzi wywodzili. *RejWiz A5*; *ModrzBaz 61v*.

Zwroty: »być wyzwolonym z mniemania [u kogo], ujść mniemania [u kogo]« (1:1): był tym obyczáiem wyzwolon z onego mniemánia v káplánow. *BielKron 28*; Przeto niechay mię łądzi koždy wedle zdánia/ Swego/ ia tym v wšyftkich vchodzę mniemánia. *CzahTr Iv*.

»mieć w mniemaniu« (1): *Suspisor* – Spodziewam fie, mam w mniemaniu. *Calep 1037b*.

»przyjść o mniemanie, w mniemanie« (1:1): *Strum Rv*; przychodzę weľpołek z piľmem fwym w mniemánie [*suspicionem*] pľochości y pochlebtwá *ModrzBaz 61v*.

»z mniemania (się) wyprawić, sprawić; wywieść się (a. wywodzić) z mniemania« [*szyk zmienny*] (2:1;3): Dzywną my łaskę skrytą w tam tym panie znamy A fnadz ielzczę dzywnieyľzą nad nami obiawi Gdy nas ten brat z mniemania v niego wyprawi *RejJóz N5v*, *N2v*, O; *RejWiz A5*; *OrzList dv*; A ftroná zásię áby fie wywioldłá doftátiecznie z mniemánia, że iftotnie ľprawiedliwość czynić chćiáľá *SarnStat 1276*.

Wyrażenie: »złe mniemanie« (1): Rad widzę iż poczćiwolcz tak fwą ogradzacie A ze złego mniemania iż fie wyprawiacie *RejJóz O*.

4. Myślenie, rozważanie (3): Scholae etiam dicuntur, Disputáciye á mniemánia które w fzkolách trzymawáją. *Mqcz 371d*.

mniemanie o czym (1): A tymi czály ieft takowych tľufzcza niemała. ktorzi mniemanim o wyzwolonych naukach/ iakoby iáką niepoczefną rzeczą brzidzą fie *KwiatKsiąż F3*.

Zwrot: »mniemanim przystojnym uważać« (1): Bo ktobykolwiek świeczkie rzeczy mniemanim przyľtoinym vwazał/ tedy łatwie vzna yze y pozytki dľugiego życia mnielzse łą/ niľeli dľugiego żywota wielkie pożądanie *KwiatKsiąż M4*.

Synonimy: 1. domniemanie, domysł, domyślenie, fantazyja, przekonanie, przypuszczenie, rozsądek, rozumienie, sąd, skazanie; 2. opinija, sława; 3. domysł, podejście, posądzenie.

Cf **MNIMAĆ**